

Oana BĂLUICĂ
Mihai ENE

Oana BĂLUICĂ
Mihai ENE

ARHEOLOGII CULTURALE.
Actele Conferinței Internaționale
„Text, Context, Pretext”. Ediția a II-a.
12-13 noiembrie 2022

EDITURA UNIVERSITARIA
Craiova, 2022

Copyright © 2022 Editura Universitaria
Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
**Arheologii culturale : actele Conferinței Internaționale "Text,
Context, Pretext" : ediția a II-a, 12-13 noiembrie 2022 / ed.:**
Oana Băluică, Mihai Ene. - Craiova : Universitaria, 2022
Conține bibliografie
ISBN 978-606-14-1898-5

I. Băluică, Oana (ed.)

II. Ene, Mihai (ed.)

008

© 2022 by Editura Universitaria

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețelele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Cuvânt înainte

Volumul de față, intitulat *Arheologii culturale. Actele Conferinței Internaționale Text, Context, Pretext. Ediția a II-a* reprezintă studiile și contribuțiile autorilor (cercetători, profesori, doctoranzi etc) susținute și diseminate în cadrul celei de-a doua ediții a Conferinței Internaționale *Text, Context, Pretext*, organizată de către Universitatea din Craiova – Facultatea de Litere în data de 12-13 noiembrie 2021. Această conferință este organizată, începând din anul 2019, de Facultatea de Litere a Universității din Craiova.

Scopul acestei conferințe este de a reuni voci ale cercetătorilor din domeniul filologiei, fie ei deja consacrați sau în curs de afirmare, și de a facilita astfel schimbul de informații, idei, practici de cercetare. Volumul de *proceedings* are un caracter polifonic, eteroclit: contribuțiile sunt redactate în mai multe limbi și specializările care intră sub incidența tematică a conferinței sunt multiple, la rândul lor, acoperind, practic, întreaga paletă de investigație a Facultății de Litere, de la literatură și studii culturale, la lingvistică și antropologie. Propunerile investigative cuprinse în acest volum urmează, așadar, traiectoria stabilită inițial – a dialogurilor interdisciplinare și a dezbaterilor ce urmăresc evoluția și inovația în contextul lumii academice.

După cum se poate observa din *Cuprins*, studiile care compun materia intelectuală a acestui volum de *proceedings* au fost aranjate conform unui principiu democratic al distribuției alfabetice. Editorii au încercat astfel să sublinieze tocmai caracterul polifonic al acestui volum: deși, fără îndoială, inegale ca valoare sau ca întindere, toate contribuțiile reprezintă mostre de scriitură care fotografiază cu fidelitate harta preocupărilor de cercetare ale respectivului autor.

Construită pe baza unor premise ale performanței academice, Conferința Internațională *Text, Context, Pretext* mizează pe capacitatea discursurilor de a reliefa, în contextul unei lumi globalizate, interdisciplinaritatea, perspectivele multifacetate, multiculturalitatea și o paradigmă cosmopolită asupra diferitelor tipuri de limbaje.

Organizatorii conferinței sunt, astfel, convinși de aplicabilitatea practică a unui asemenea demers, plasat sub stindardul unei devise precum cea exprimată de George Steiner cu privire la importanța cuvintelor în cadrul universului omenesc; conform criticului, „conceptele și ideile, care depășesc ca forță orice armă, orice *putere supremă*, nu au nevoie de pașapoarte”.

Multiplele arii de cercetare ale Conferinței Internaționale *Text, Context, Pretext* relevă, implicit, dorința de asumare a unui discurs critic

multifațetat și inter-relaționat. Domeniile de investigare propuse trasează, așadar, coordonatele multidisciplinarității, așa cum se regăsesc acestea în cadrul unor domenii precum lingvistica, literatura, antropologia și studiile culturale; reiese, din rândurile de mai sus, profunda racordare a acestei conferințe (și, implicit, a volumului de *proceedings*) la un climat cultural și social exhaustiv și cosmopolit, în concordanță cu dezideratele lumii contemporane.

Editorii

CONEXIUNI LINGVISTICE. ROMÂNĂ – SPANIOLĂ – VALENCIANA ÎN COMUNICAREA ROMÂNILOR DIN CASTELLÓN

Aurora ALBESCU

Universitatea din Craiova

E-mail: aurasolomon2005@yahoo.com

Abstract:

Considered to be a complex phenomenon, the migration of Romanians to Spain represents a bidding field of thematic research. Their integration in the cultural and linguistic environment – specific to the adoption country – has created a favorable context for the appearance of that type of linguistic phenomenon obvious in the speech of members of bilingual communities – which the sociolinguistic brings together under the generic name of linguistic contact.

Thus, as a result of socio-cultural interferences, any linguistic connection always produces changes in the system of a language found in a permanent dynamic. The changes generated by these influences concern both borrowings of words, of phraseological units, adapted or unadapted, as well as linguistic calculi.

From this perspective, the interference of Romanian language with Spanish and Valencian languages is generated by the social and cultural interaction of Romanians in this space. A favorable framework for the sphere of interest of our concerns is the educational environment in Castellón de la Plana, where spoken Romanian language has experienced a major change from the Spanish language and the Valencian dialect. Thus, the use of Spanish language most of the time, the similarity of lexicon and grammar have produced visible effects in Romanian language (spoken by immigrants), not only in vocabulary, but also in phonetic, morphological, syntactic, lexicon – semantic or phraseological. In turn, living in community with Romanians, Spaniards also make contact with the language of immigrants, synchronizing, in some places, with lexical elements covered only partially at the phonetic level.

Keywords: *connection, context, influences, interferences, linguistics.*

În prezent, toate studiile sociologice, politice și economice se referă la fenomenul globalizării, încercându-se astfel analizarea și descoperirea tuturor caracteristicilor acestuia. Un aspect definitoriu este imigrarea oamenilor săraci în țările dezvoltate. Pe acest fundal, în mass-media, pe stradă, se aude tot mai mult vorbindu-se despre românii din Spania, precum și despre deficitul de forță de muncă din România, cauzat de exodul populației către țările occidentale. În contextul dat, românii din Spania asimilează rapid

limba, cultura, modul de viață al autohtonilor și își modifică stilul de viață. Cu toate acestea, ei nu reușesc să gândească, să se comporte și să vorbească precum spaniolii nativi, fiind astfel numiți întotdeauna „rumanos”, iar cei întorși în țară nu se vor putea readapta cu ușurință la viața de zi cu zi, la provocările unei societăți aflate în continuă schimbare. Așa că imigrantul român nu își va găsi curând locul în lume. Mai mult, în România nu se cunoaște exact numărul românilor plecați în străinătate și nici numărul românilor din Spania, dar potrivit datelor primite prin intermediul Asociației Românilor din Castellón, numărul românilor din Spania este în jur de un milion. Numai în Castellón, orașul ales ca studiu de caz pentru această lucrare, trăiesc aproximativ 50 000 de români printre cei 160 000 de locuitori ai orașului. Cifrele poate să nu impresioneze la prima vedere, dar realitatea potrivit căreia aproape o treime dintre locuitorii unui oraș spaniol sunt români, generează mai multe întrebări. De ce emigrează românii? De ce au ales Spania ca destinație? Cum s-au stabilit în țara lor de adopție? Și-au păstrat obiceiurile? Dar limbajul? Au suferit schimbări majore? Sunt românii apreciați în Spania? Cum influențează imigrația și contactul cu limba spaniolă limba română vorbită în țară? Acestea sunt doar câteva dintre întrebările care au nevoie urgent de răspunsuri. Pentru a investiga interferențele lingvistice româno-spaniole este necesar să se identifice contextul în care cele două limbi studiate interacționează, precum și circumstanțele în care au intrat în contact.

Fundal

Termenul de „contextualitate” reprezintă un set de împrejurări (ce caracterizează un anumit moment) (NDULR). Circumstanțele care au dus la schimbări în modul în care vorbesc românii în Spania, dar și în maniera în care spaniolii comunică trebuie înțelese cu scopul de a analiza influența limbii spaniole asupra limbii române, dar și a limbii române asupra limbii spaniole. Principalul factor din spatele acestor schimbări lingvistice este imigrația economică în Spania din 1995. Un alt aspect este vizionarea excesivă a filmelor sud-americane de către un anumit sector al populației românești, iar o treime este ascultarea de muzică spaniolă din ultimii ani, circumstanțe ce vor fi analizate în detaliu în paginile următoare, fără pretenția de a fi epuizat problematica invocată.

Pe de altă parte, contextul lingvistic se referă la o parte a unui enunț (sau părți ale unui enunț) care precede și/sau urmează unitatea lingvistică analizată și care condiționează prezența, forma sau funcția acesteia (DSL). Atunci când se analizează interferența lingvistică între două limbi, contextul este esențial pentru descoperirea trăsăturilor lingvistice rezultate din această interacțiune. Având în vedere că în limba spaniolă lipsesc unele dintre

sunetele românești (s, t, e, a, j, v), românii din Spania sunt tentați să le abandoneze și ei.

Exemplu: „Vino pa la mine!/ Ce fata frumoasa!/ Ma, te bat!/ Bin, ha, ha! Vin!”

De altfel, în textele scrise nu se mai folosesc diacritice. Prin corelarea cu termenii spanioli, care sunt apropiați ca formă, apar și alte ezitări fonetice. Totuși, tendința este către autocorectare.

Exemplu: „Beui! Beui !, este folosit în locul „băui”, prin analogie cu radicalul verbului spaniol „beber”/ Ați ieșit din paisaj. (forma spaniolă: „paisaje”).

Contextul comunicativ este ansamblul factorilor care, dincolo de semnificațiile determinate de structura lingvistică a enunțurilor, afectează sensul acestora. Un astfel de context se referă la orice informație de bază care se presupune a fi împărtășită de emițător și receptor și contribuie la interpretarea unui anumit enunț de către receptor (SDL). Factorii care au condus la interferența lingvistică între cele două limbi analizate vizează: factori extralingvistici (sociali, culturali, economici, istorici, politici) și factori lingvistici (la nivel de sunet, la nivel de gramatică, la nivelul nivel de sens).

Migrația în contextul național spaniol

Spania, de la emigrare la imigrare. După războiul din 1946, odată cu interzicerea emigrării decretate imediat după războiul civil pentru a recupera pierderile demografice cauzate de acest conflict, emigrația spaniolă a început la scară masivă. Conștient de incapacitatea sa de a reduce fluxul de spanioli și de a asigura condițiile necesare dezvoltării economice a țării, guvernul a trecut de la interzicerea emigrației la promovarea acesteia. Se estimează că populația spaniolă emigrată în America era de 826 000 în jurul anilor 1950. În deceniul următor, numărul a scăzut brusc până când emigrarea către această destinație a fost complet desființată în anii 1970. Emigrația spaniolă a fost redirecționată către alte destinații din Europa, către țări precum Germania, Franța și Suedia, începând cu anii 1960. În 1964, aproximativ 300 000 de oameni au părăsit Spania. La sfârșitul anilor 1960, numărul emigranților spanioli a scăzut, pentru a se opri brusc odată cu criza petrolului din 1973. La mijlocul deceniului al șaselea (secolul XX), Spania a cunoscut o fază de dezvoltare industrială. În această perioadă, importanța turismului a crescut și sectorul serviciilor publice a început să se dezvolte ca o consecință directă a politicii publice care tratează problemele declinului industrial. Din 1975 a început procesul de schimbare socială, iar stabilitatea politică a atras atât capital străin, cât și imigrație.

Dreptul străinilor în Spania

Legea organică 7/1985 privind drepturile și libertățile străinilor din Spania, pentru prima dată, stabilește în secret statutul rezidenților străini pe teritoriul spaniol. Această lege a avut drept scop limitarea duratei de ședere a imigranților pe teritoriul spaniol la perioadele prevăzute în contractele lor de muncă, cu dreptul de a le majora cu încă un an, fără a aborda problema rezidenței permanente sau a reîntregirii familiei. Imigranții din Uniunea Europeană au avut un statut special și privilegiat în conformitate cu Acordul de aderare al Spaniei. Acest act a inclus și acordul semnat de majoritatea miniștrilor de externe la Shengen în 1985, care a avut drept consecință directă eliminarea granițelor din interiorul Uniunii, crearea unui spațiu european comun care a consolidat controlul frontierelor externe și a fluxurilor migratorii din țările din afara Comunității. În 1991 s-a înființat Direcția Generală Migrație și un an mai târziu a început să funcționeze Comitetul Interministerial pentru Imigrări, coordonând departamente separate din cadrul Ministerului de Interne, Muncii și Afacerilor Externe. În 1996 a fost aprobat un nou regulament privind Legea Străinilor, schimbându-l pe cel precedent. Motivele reformei includ creșterea populației de origine străină din 1986, angajamentele internaționale ale Spaniei, necesitatea adoptării procedurilor administrative pentru străini la procedurile generale pentru această lege și aderarea la liniile directoare stabilite în prima integrare socială printr-un Plan pentru imigranți, aprobat în decembrie 1994. În Regulamentul Legii străinilor este menționată perioada de ședere în Spania, se introduce permisul definitiv după cinci ani de ședere legală și dreptul la reîntregirea familiei. În 1997, diferite partide politice au propus elaborarea unei noi legi a imigranților, care a fost aprobată în decembrie 1999 după un an de negocieri și fără acordul partidului aflat la putere. În anul 2000 a fost adoptată Legea organică 8/2000 din 22 decembrie privind drepturile și libertățile străinilor în Spania și integrarea lor socială, răspunzând nevoii de a aborda imigrația ca un fapt structural care a făcut din Spania o țară destinată fluxurilor migratorii. Aprobarea acestei legi a răspuns și nevoii de încorporare a compromisurilor internaționale făcute în Spania ca urmare a acordurilor semnate la întâlnirea șefilor de stat și de guvern ai Uniunii Europene de la Tampere (BOE nr. 279).

În numele acestei noi legi, a fost creat Consiliul Înalt de Politică de Imigrări cu scopul de a coordona actele Administrației Publice cu tot ce ține de integrarea imigranților (Ofrim, 2001). Pe baza modificărilor produse și în vederea realizării principiilor enunțate, implementarea acestei legi nu a fost lipsită de probleme. Totuși, această lege nu părea să satisfacă nevoia de control și de reglementare a fluxurilor de migrație, așa că în 2003 o altă Legea organică 14/2003 din 20 noiembrie a înlocuit Legea organică 4/2000.

În plus, au fost consolidate instrumentele de sancționare utilizate în lupta împotriva imigrației ilegale și a traficului de ființe umane.

Din această perspectivă, în limbajul organizațiilor dedicate apărării drepturilor imigranților (AIPE, Foro Alternativo, CCOO etc.) și ale cadrelor universitare precum Walter Actis, Joaquin Arango, Francesc Carbonell, Carlos Gimenez etc., schimbările afectează direct imigranții și nu comunitatea spaniolă, scopul fiind consolidarea sistemului de legalizare a reședinței și a muncii în statul spaniol, potrivit Planului național GREECO (Programul global pentru reglementarea și coordonarea străinilor și emigrarea în Spania).

Împreună cu legile privind străinii adoptate de guvernul spaniol în ultimii zece ani, au apărut și o serie de planuri și strategii pentru a încerca să rezolve problema de integrare socială și culturală a imigranților. În 1994, primele măsuri au fost stabilite în „Planul de Integrare Socială a Imigranților”:

a) Eliminarea cauzelor imigrației prin Organizația pentru Dezvoltarea Țărilor de Origine;

b) O mai bună cunoaștere a fluxului migrator și, în consecință, stabilirea măsurilor pe care Spania le-ar putea lua și care să permită dezvoltarea unei politici de interacțiune eficiente;

c) Aprofundarea integrării sociale a imigranților care s-au stabilit în Spania; programul GREECO a fost inițial înființat cu scopul de a analiza toate problemele fenomenului migrației. La dezvoltarea acestui proiect au participat mai multe ministere, inclusiv Ministerul Afacerilor Externe, Justiției, Internelor, Educației și Cercetării, Muncii, Sănătății etc. Aceste acțiuni au abordat problemele și nevoile imigranților din societatea spaniolă.

Deși contextul politic și economic din România a favorizat exodul populației autohtone în Spania, la mijlocul anilor 1990 nu a existat nicio imigrare a românilor în Spania. Puținii emigranți din România înainte de 1994 nu constituiau o comunitate semnificativă din punctul de vedere al cifrelor de luat în considerare în documentele statistice, unde practic nu erau incluși. Iluzia provocată de schimbările politice din România de la sfârșitul anului 1989 încă nu dispăruse și locuitorii continuau să se bucure de planurile lor pentru un viitor liber, democratic și fericit, în care nimeni să nu lucreze pentru stat, ci pentru ei înșiși și familiile lor. Dar iluziile s-au diminuat până au dispărut complet.

Oamenii nu au găsit nicio soluție la sărăcie și au început să emigreze. La începutul anilor 1994-1995, numărul emigranților români la nivel mondial era de aproximativ un milion de persoane, dintre care 30 000 au ajuns în Spania cu permis de ședere sau de muncă. Toate schimbările politice, economice și culturale din 1989 au fost făcute cu multe greșeli. Mulți tineri, educați sau nu, nu își găsesc un loc de muncă potrivit, alții, nu atât de tineri,

au rămas șomeri odată cu dispariția marilor corporații industriale. Fiind nevoiți să-și întrețină familiile, mulți au ales să lucreze în alte țări. Respinși treptat din Franța, Anglia și Germania, românii au găsit în Spania un loc unde se pot dezvolta economic și cultural. Ușurința cu care au învățat limba (pentru că este o limbă romanică), viața relaxată, fără griji materiale, oamenii mai primitivi decât celelalte popoare ale Comunității Europene i-au determinat pe români să aleagă Spania ca pe o destinație a lor viitoare.

Factorii culturali sunt, de asemenea, importanți pentru a ajuta românii să se adapteze în Spania. Istoria comună sub anumite aspecte (ambele țări erau colonii romane), limbajul asemănător, unele tradiții și obiceiuri provenite din vechile ritualuri romane, toate acestea au dus la preferința românilor pentru emigrarea în Spania, dar și la adaptarea rapidă a românilor la cultura, limba și stilul de viață spaniol.

Un rol dominant în analiza contextului situațional îl joacă studierea datelor actului de comunicare, adică identitatea, rolul și statutul social al interlocutorilor, locul și timpul comunicării. În acest scop, pentru realizarea acestei lucrări, am ales mai multe clase de informatori, iar în studiul modului de a vorbi al românilor care trăiesc în Spania, am cooptat două grupuri de români care trăiesc în două zone diferite ale Spaniei: Madrid și Castellón de la Plana. Tiparele de vorbire ale spaniolilor care au intrat în contact cu vorbitorii de limbă română se bazează pe modul în care anumiți cetățeni spanioli se exprimă în situațiile în care se află în vecinătatea românilor. Achizițiile lingvistice ale românilor care trăiesc în țară sub presiunea telenovelelor, ascultând muzică spaniolă și intrând în contact cu românii care locuiesc în Spania, sunt investigate cu ajutorul unor persoane din diferite clase sociale de diferite vârste. În general, românii din Spania sunt observați când sunt cu familiile lor, la petreceri doar printre români, pentru că ori de câte ori sunt în prezența unui spaniol folosesc spaniola.

Intervistații diferă în ceea ce privește nivelul social. Unii au absolvit facultatea, alții au studii liceale sau nu și-au terminat studiile în țară. Cele mai vizibile schimbări sunt identificate în limba copiilor și adolescenților, care refuză să vorbească limba română (în funcție de durata șederii lor în Spania). Ei înțeleg românește, dar răspund, chiar și românilor, doar în spaniolă. Dobândirea limbii în grupul Castellón este oarecum diferită, deoarece ei (în special, cei care merg la școală) sunt obligați să învețe valenciana, un dialect al catalanei.

Prin urmare, tinerii reușesc să vorbească ambele limbi (catalană și spaniolă) într-un timp scurt. Impactul folosirii acestor limbi asupra limbii române este foarte mare. În familie folosesc limba română amestecată cu termeni din cele două limbi, iar în cercul lor de prieteni doar limbile nou însușite. Când se feresc de părinți, folosesc doar valenciana, pentru că părinții

lor nu o știu. Spaniolii vorbesc limba română doar atunci când sunt înconjurați de unul sau mai mulți români. Există și o diferență între spaniolii din Madrid care intră în contact cu românii și cu cei din Castellón. Pentru că sunt bilingvi, cei din urmă învață limba română mai repede decât cei din Madrid. Din punct de vedere fonetic, spaniolii au probleme de pronunție cu anumite sunete ale limbii române, care nu există în Castellón.

Fără eforturile românilor de a învăța limba castiliană, locuitorii spanioli dobândesc și ei treptat noțiuni de română. Punctul de plecare pentru învățarea limbii române îl reprezintă asemănările lexicale dintre cele două limbi: odată ce devin conștienți că multe cuvinte sunt identice în ambele limbi, iar unele au o rădăcină comună, devin interesați să învețe mai multe despre gramatică, deoarece aici există multe asemănări. De asemenea, printre cunoștințele de limbă ale vorbitorilor de spaniolă se numără urările: „Bună!, Bună dimineața!, Bună seara!, Noapte bună!, Bună!, Pa! La revedere!” și conversație de bază: „Cum (ești)?, Bine!, Mulțumesc (mult)!, Da., Nu., Îmi pare bine să te cunosc!, Sunt..., Mă numesc..., Cum te numești?, Vă rog..., Bravo!, Scuze!, Nu înțeleg..., Succes!, Sigur!, E bine.” Desigur, sunt mulți spanioli care au primul contact cu românii prin înjurături. Românii sunt cunoscuți pentru limbajul peiorativ, depreciativ. Așadar, pentru a se înveseli într-un mediu puțin propice dezvoltării lor interioare, îi învață pe spaniolii dornici să învețe limba română, în loc de salutări, cele mai răspândite înjurături din limbă. Astfel, se poate întâmpla ca, plimbându-te pe străzile din Castellón, Valencia sau Madrid, să fii înjurat de un spaniol care chiar vrea să-ți spună „salut”!

Aceasta a devenit o problemă pentru autoritățile spaniole și se caută măsuri. Astfel, în ziare, la televiziune, în diverse cursuri de limbi străine, se prezintă și înjurăturile, pentru ca locuitorii spanioli să se ferească de a le folosi sau să-și dea seama când sunt atacați verbal.

Pe lângă salutări, în limba spaniolă s-au stabilit și alte noțiuni lexicale. Cuvintele disparate din limbă sunt uneori folosite în funcție de locul în care se desfășoară conversația: „mar, para, suc, posta, magazin, alb, mic”, în general, cuvinte din vocabularul fundamental.

O folosire frecventă a limbii române de către spanioli este în restaurante, când localnicii sunt serviți de ospătari români, cu care încearcă să converseze în limba română: „Bună! Ce faci?; Ești român? (Ești român?); De unde ești?; Vreau...” (și continuă în spaniolă).

De cele mai multe ori, folosirea limbii române de către spanioli este determinată de prezența unei persoane din România. Cu toate acestea, există cazuri în care cuvintele românești s-au stabilit în anumite grupuri de prieteni. De exemplu, atunci când își iau rămas bun de la o persoană dintr-un grup, salutul „Pa!” poate fi confundat cu părintele care este numit tată.

Din cele prezentate anterior, reiese clar că interacțiunea dintre cele două limbi afectează nu numai limba română a imigranților români, ci și limba castiliană a cetățenilor spanioli. Chiar dacă influența limbii spaniole asupra limbii române nu este evidentă la toți vorbitorii sau în toate contextele existențiale, anumite particularități ale limbii române s-au consacrat deja în limba spaniolă, iar această influență este abia la început.

De asemenea, este important să studiem ipotezele despre ceea ce interlocutorii știu sau iau de bun, despre opiniile și intențiile lor în situația dată (DŞL). De cele mai multe ori, când ajung în Spania, românii nu cunosc limba oamenilor alături de care încearcă să se integreze. Așa că primul pas pe care îl fac este să ia cursuri de spaniolă, să învețe din cărți, de la televizor. Cei tineri învață foarte repede (o lună), cei mai mari mai încet (între șase luni sau chiar doi ani). Când reușesc să reproducă anumite cuvinte, propoziții sau expresii în spaniolă, le folosesc – încântați că sunt capabili să le repete.

Deci, după perioada de asimilare a limbii, urmează o perioadă în care românii refuză să comunice în limba maternă pentru a practica nouă limbă. Revenirea la a vorbi cu prietenii în limba română se realizează după ce românii încep să se descurce sau chiar să vorbească bine limba nou învățată. Românii din Spania se împart în două categorii: cei care își neagă etnia, care nu vor ca cei din jur să-și dea seama că sunt români (mai ales adolescenții), cei care nu vor să se întoarcă în România și cei care sunt mândri că sunt români, care au plecat în Spania din motive economice și vor să se întoarcă (ce-i drept, din ce în ce mai puțini). Astfel, cei din prima categorie vorbesc mai des spaniola, deci influența acesteia asupra limbii este și mai mare, iar cei din a doua categorie vorbesc mai rar spaniola și refuză să o folosească în familie. Factorul esențial în studiul contextului situațional este locul în care enunțul este considerat a face parte din setul de discurs în cadrul căruia are apartenență (DSSL).

Lexicul în limba română folosit de imigranții din Spania este aproape normal. Românii comunică relativ ușor, greșelile gramaticale, dezacordurile, variază în funcție de grupe și de nivelul de pregătire al subiecților. Cele zece persoane, a căror limbă a fost analizată, au încercat întotdeauna să folosească doar limba română, pentru că știau că înregistrările vor fi urmărite de rudele din România. Cu toate acestea, în limba folosită există influențe reprezentate mai ales de lexicul spaniol. Acestea ar putea fi împărțite în două categorii.

În primul rând, expresiile și cuvintele obișnuite, pe care le știe toată lumea, sunt ușor de folosit în limba română. Sunt folosite atât de des în comunicarea de zi cu zi, încât nici măcar nu dispar din comunicarea în cadrul grupurilor de români.

A. 1. Verbele la imperativ cele mai frecvente sunt „vamos, cayate, os quiero, os quiero mucho, no tengo salto, Mira! Mira la pui!, por favor!”

2. Interjecțiile sunt și ele des folosite atât în română, cât și în spaniolă. „Mă” este folosit atât pentru fete, cât și pentru băieți. O singură dată apare „fă” în limba unui bărbat de 60 de ani. Exemple: „Uite! Mira!, Hai! Vamos!”

3. În ceea ce privește adverbele de mod, timp și loc, adverbele spaniole sunt preferate și sunt întotdeauna folosite atunci când comunică cu un vorbitor nativ. Frecvența lor se explică prin aceea că, însoțite de gestul potrivit, pot înlocui numele unui obiect sau anumite explicații complementare: „Claro que si!, Ahora?, No puede hablar bien, Asi, chica, Hay que si?, En serio, de verdad!, Vale!, Pronto! De adevărat! Si?, Acum! Acum! Acum! Vamonos! Haide!” – o declarație rostită în momentul în care trebuia să mănânce strugurii la ora 12 noaptea de Revelion – „Basta! Fata blonda! Destul!”

4. Desigur, în limba imigranților nu lipsesc nici substantivele și adjectivele. Românii le atașează anumite conotații familiare și sunt folosite mai ales între membrii aceleiași familii: „Es mi novia, señor, señorita Señor, ce mai faceți, domne?, Dă-i și señorita!, cervesa (beer): And, cervesa este beat de spanioli! Asta e!; Chico, chica (băiat, fată): so chica, Que tal, chica, Mama, ce chico bun, Mama mia, ce pălărie, chico!; Fuego (foc): Nu fuego!”

5. Numeralul este cel mai des folosit în limba română. Utilizat frecvent în spaniolă este numeralul ordinal, „ al doilea” – secundo. De asemenea, numerele de telefon, numerele de apartament din adrese sunt spuse în limba castiliană. În noaptea de Revelion, numărătoarea inversă se face în spaniolă: cinco, quatro, tres, dos, uno....

6. Salutările, cuvintele de mulțumire și înjurăturile sunt aproape întotdeauna folosite în spaniolă. „Hola,. que tal, hasta luego” – salutările nu variază în funcție de ora din zi, vârsta sau relațiile dintre persoanele implicate în conversații. Aceeași observație este valabilă și pentru cuvintele de mulțumire: „Gracias” (mulțumesc) și „de nada” (de nimic) au aceeași frecvență ca și salutările. În ceea ce privește înjurăturile în limba română, acestea sunt aproape inexistente, se folosesc doar în conflictele dintre români și spanioli pentru a nu fi înțelese. Așa se explică de ce sunt cele mai frecvente cuvinte în limba română folosite de cetățenii spanioli.

Oricum, indiferent de limbaj, ele apar destul de rar.

B. A doua categorie include expresii și cuvinte spaniole care nu au echivalent exact în limba română sau care au fost folosite sporadic în România, iar primul contact cu aceste noțiuni este prin limba spaniolă.

„Locutorio” este un loc unde poți suna din afara țării, unde există tarife speciale pentru apelurile către Romania. Din limbajul elevilor am luat cuvintele: „refuerzo” – am fost la clasele refuerzo, iar „patio” – locul unde elevii stau în pauze, nu echivalent cu curtea școlii. Același cuvânt exprimă mai multe noțiuni. „Tarhet” înseamnă pașaport, carte de ședere, cartelă

telefonică, card, permis de conducere. Prin urmare, este mult mai simplu de folosit un singur termen pentru mai multe obiecte.

O altă clasă importantă o reprezintă mâncărurile, care, la fel ca și cuvântul sarmale folosit identic de spanioli, sunt greu de tradus și își pierd o parte din sens atunci când sunt traduse: „calamares – calmar; cipiones, almendras – migdale, cubata (un pahar de băuturi amestecate cu gheață), longanizas (un fel de cârnați subțiri), conejo (iepure), gambas (raci), hamon (șuncă afumată și marinată), paella, arroz negro (tradițional)” – preparate din Valencia). Aproape fiecare conversație între doi prieteni români începe la fel, în castiliană: „Holla, Cristian! Que tal, Bien, gracias, y tu, Bien!, Me alegro. Salutările de zile de naștere, de Revelion sau de alte sărbători sunt în spaniolă: Feliz Madalenas, Feliz cumpleaños, Que tengas suerte, Que seas feliz.”

Deoarece imigrația românilor în Spania este încă tânără, influența spaniolei asupra românei este evidentă la nivel lexical. Există însă și câteva aspecte morfologice, care merită discutate. Dacă vom corela ideile din acest subcapitol cu cele lexicale, putem observa că aproape de fiecare dată, când într-o conversație în limba română sunt introduse cuvinte spaniole, acestea sunt articulate: „Dă-i senoritei un beso; Am văzut o chica.” Evident, nu numai în comunicarea orală, ci și în scris, se remarcă folosirea greșită a prepozițiilor: „Mira la pui! (uita-te la pui); Princesa la Espana (prințesă în Spania); Trăiască dom bucătar de la Espana (trăiască bucătarul din Espana); Asta a aprende a face la Espana.” Afluxul de pronume demonstrative din limba română este, de asemenea, un rezultat direct al influenței limbii spaniole. Nestăpânind perfect noua limbă, ei folosesc constant în discuții pronumele demonstrativ: „este, esta, esa”, înlocuind noțiuni pentru care nu știu exact numele în spaniolă, pentru a explica ce vor și a se face înțeleși.

Astfel, contextele situaționale includ o componentă sociologică, una psihologică și una lingvistică. Tipologia contextelor diferă de la un autor la altul. De obicei, se face o distincție între contexte lingvistice și extra-lingvistice (ELC). În ceea ce privește contextul non-verbal, se poate observa că românii din Spania folosesc gesturile și mimica pentru a exprima senzații și stări emoționale care nu pot fi surprinse în cuvinte, aceștia neavând încă nivelul necesar de însușire pentru a le reproduce.

Adesea, cuvintele, în special interjecțiile („mira!”) sunt însoțite de un gest de identificare a obiectului care este menit să fie văzut. Același fenomen se poate observa atunci când se folosesc pronumele demonstrative pentru apropiere „este, esta, estos, estas, ese, esa, esos, esas” și pentru distanță „aquel, aquella, aquellos, aquellas”.

Arătarea cu degetul sau alt gest înlocuiește cuvântul, deoarece este necunoscută vorbitorului. E. Coșeriu adaugă celor două contexte – verbal și non-verbal – cel idiomatic, reprezentat de limba în care se comunică și care